

TERC V.I.P.
Összevont Építőipari
Költségvetés-készítő Programrendszer

Összehasonlító modul
Felhasználói kézikönyv

TERC Kft. Budapest
2009.

Kiadó:

TERC Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Levél cím: 1366 Budapest, Pf.: 53.

1149 Budapest, Pillangó park 9.

Tel.: 422-2503, 422-2504, 222-2402

Fax: 222-2405

E-mail: terc@terc.hu

Honlapok:

www.terc.hu

www.onkoltseg.hu

Minden jog fenntartva!

*Jelen könyvet, illetve annak részeit tilos reprodukálni
vagy sokszorosítógéppel, illetve más nyomdai vagy
elektronikus módon lemásolni, adatrendszerben
tárolni, bármely formában vagy eszközzel
– elektronikus, fényképeseti úton vagy más módon –
a jogtulajdonos kiadó írásos engedélye nélkül közölni.*

TERC Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. Budapest, 2009.

Felelős kiadó: Molnár Miklós ügyvezető igazgató

1. Költségvetések összehasonlítása	1
1.1 Az összehasonlítás elemei	1
1.1.1 Költségvetések	1
1.1.1.1 Az alapköltségvetés	1
1.1.1.2. Az ajánlatok.....	1
1.1.2 Dokumentumok	1
1.1.3 Megjegyzések.....	1
1.2 Műveletek az összeállításokkal	2
1.2.1 Egy új összeállítás létrehozása	2
1.2.2 Az összeállítás megnyitása.....	3
1.2.2.1 Az aktuális összeállítás tulajdonságai	3
1.2.2.2. Az összeállítások tárolója.....	4
1.2.2.2.1 Az összehasonlítás tárolóhoz létező összeállítás hozzáadása	4
1.2.2.2.2 Az összehasonlítás tárolóból elem törlése.....	4
1.2.3 Az összeállítás mentése	4
1.2.4 Összeállítás törlése	4
1.2.5 Összeállítás elemeinek karbantartása	5
1.3 Az összehasonlítások végrehajtása.....	5
1.3.1 Az összeállítás ellenőrzése	5
1.3.2 Az összehasonlítás táblázatainak formázása	6
1.3.2.1 Melyik nyomtatóhoz legyen igazítva a paraméterek feldolgozása	6
1.3.2.2 A táblázat lap paraméterei.....	6
1.3.2.3 A megjelenítés betűkészletének beállítása	7
1.3.2.4 A táblázatba kerülő elemek beállítása.....	7
1.3.2.4.1 Azonos mezők esetén megjelenítendő elemek beállítása.....	7
1.3.2.4.2 Eltérő mezők esetén megjelenítendő elemek beállítása.	7
1.3.3 Az összehasonlítandó elem kiválasztása	8
1.3.4 A táblázat generálása.....	8
1.3.5 A táblázat megtekintése - kinyomtatása.....	8
1.3.6 Az összehasonlítás alapja a költségvetés	8
1.3.7 Az összehasonlítás elemei	8
1.3.7.1 Az ajánlatok főösszesítőinek összehasonlítása	9
1.3.7.2 A fejezet összesítők összehasonlítása	9
1.3.7.3 A munkanem összesítők összehasonlítása	10
1.3.7.4 A tételes költségvetések összehasonlítása.....	10
1.3.7.4.1 A feldolgozás intervalluma.	10
1.3.7.4.2 Az összehasonlítandó elemek.....	11
1.3.7.4.3 Az összehasonlítás eredményének megjelenítése.	11
1.4 Az elkészült dokumentumok exportálása.....	14
1.4.1 Exportálás a program főablakában	14
1.4.2 Exportálás az összehasonlítás készítés ablakban	14
1.4.3 Exportálás a nyomtatási kép nézetben	14
1.5 Az elkészült dokumentumok karbantartása.....	14
1.5.1 Megjelenítés	15
1.5.2 Dokumentum törlése	15

1. Költségvetések összehasonlítása

Az ajánlatok összehasonlítása összetett feladat, mivel már kevés tételt tartalmazó költségvetések összevetése is bonyolult és nehézkes, mivel azok sok ponton (szöveg, ár, mennyiség, többlet vagy hiányzó tételek) eltérhetnek. Körültekintő munkához mindenkor szükség volt valamilyen segédeszközre (pl. egy táblázatkezelő program), amelyek fő problémája az volt, hogy abba az egyes ajánlatok adatait tételesen még fel kellett dolgozni.

A költségvetések összehasonlítását lehet részletesen megvalósítani a TERC VIP programcsomag részét képező programmal, ami a GOLD és a SILVER verzióhoz rendelhető.

Az összehasonlításhoz a program úgynevezett összeállításokat használ. Ezek az összehasonlítandó költségvetéseket és a feldolgozások adatait tartalmazzák.

A programmodulban lehetőség van az összehasonlítások elkészítésére, az eredmény megjelenítésére illetve exportjára.

1.1 Az összehasonlítás elemei

Az összehasonlításra kerülő költségvetéseket, a feldolgozás során létrejött dokumentumokat valamint az összeállításához készített megjegyzéseket együtt nevezzük egy összeállításnak.

Az összeállítás létrehozása során az alapvető adatokat egy tetszőleges névvel azonosított szövegfájl tartalmazza, amelynek a kiterjesztése "LST". Ez az összeállítás nevével megegyező könyvtárban jön létre.

1.1.1 Költségvetések

Az összeállításban résztvevő költségvetéseket két csoportra osztva kezeljük.

1.1.1.1 Az alapköltségvetés

Az a költségvetés, amelyik az összehasonlítás során alapként (bázisként) szolgál. Ebből értelemszerűen csak egyetlen lehet az összeállításban.

1.1.1.2. Az ajánlatok

Azokat a költségvetéseket tartalmazza, amelyek adatait össze kívánja hasonlítani a bázisként szolgálóval. Egy összeállításban maximum 49 ajánlat szerepelhet.

Az összeállításban szereplő költségvetéseknek azonos belső logikai szerkezettel kell rendelkezniük. Másképpen fogalmazva mind a költségvetés mind az ajánlat azonos fejezetbeosztást kell követnie, illetve ha nincsenek fejezetekre tagolva, akkor a költségvetés munkanemkészletét tekinti a program az ajánlatok munkanemkészletének is. Ugyancsak azonosnak kell lenni a költségvetés aktuális nyomtatási pénznemének, a tételek árazásánál az egyoszlopos módnak, főösszesítő összehasonlításnál a záradék tartalmának.

1.1.2 Dokumentumok

Az összeállításban létrehozott dokumentumok (az alapértelmezettek) annak a könyvtárában jönnek létre. Az exportált dokumentumok (MS Word (DOC) illetve Excel (XLS) szintén ebben a könyvtárban találhatóak.

1.1.3 Megjegyzések

Az összeállításához egy maximum 255 betűből álló megjegyzés kapcsolható.

1.2 Műveletek az összeállításokkal

Az összehasonlításokkal végzett műveleteket a program főablakában hajthatja végre, a következők szerint.

1.2.1 Egy új összeállítás létrehozása

Az új összeállítás létrehozását a *Fájl - Új* menüpont, a **CTRL+N** billentyű kombináció vagy az itt látható ikon választásával kezdeményezheti.

A megjelenő ablakban a létrehozandó összeállításhoz adja meg értelemszerűen az adatokat.

Új összehasonlítás létrehozása

Az összehasonlítás neve: első

Az összehasonlítás könyvtára: C:\Documents and Settings\lajos\Dokumentumok\hasonlit\első

Létrehozás dátuma: 2009.05.14 11:31:02

Megjegyzés: első összehasonlítás projekt

Létrehoz Mégse

BESZŰR

Az összehasonlítás neve mezőben bármilyen szabályos fájlnevet megadhat. Ne használja a fájlnevében nem használható karaktereket ("\", "?", "|", "<", ">", ":", "/", "*" valamint az idézőjel karakter maga sem szerepelhet fájlnevében).

Az **összehasonlítás könyvtára** mezőben megjelenik a könyvtár helyéből és a készülő összehasonlítás nevéből származó fizikai hely.

Fontos! Az összehasonlítás könyvtára mezőt a program első indításakor a Windows rendszer felhasználóhoz rendelt dokumentumok mappájában hozza létre ezt a könyvtárat. Ez adott esetben hosszú könyvtárnevet eredményezhet. Amennyiben Ön nem ebben a mappában kívánja az összehasonlításait tárolni, akkor a könyvtár helyét kiválaszthatja a mellette található három pontot tartalmazó gombra való kattintással. A továbbiakban a program “megjegyzí” ezt a könyvtárat és az új összehasonlításokat automatikusan ebben akarja majd létrehozni.

Az összeállításhoz megjegyzés is fűzhető, már a létrehozás ablakban, illetve a főablakban ez tovább szerkeszthető a „Megjegyzés” fülön.

Az új összeállítás létrehozását a **“Létrehoz”** gombra kattintva fejezze be, majd válassza ki az összeállításhoz a költségvetéseket és hajtsa végre a különböző feldolgozásokat.

1.2.2 Az összeállítás megnyitása

Egy korábbi összeállítást újból használatba vehet. Ezt a program főablakából a **Fájl - Megnyitás** menüponttal, a CTRL+O billentyűzet kombinációval, vagy az eszközsoron a megnyitás ikonra kattintással kezdeményezheti.

Az aktuális összeállítás automatikusan bezáródik. Megnyitni az összehasonlítások tárolójában található elemekből tud.

A listában található elem nevének kattintson duplán az egérrel, vagy válassza ki a kívánt elemet egy sima egérekattintással, majd a **„Megnyitás”** gombbal fejezze be a műveletet.

1.2.2.1 Az aktuális összeállítás tulajdonságai

Az ablak felső részében található listában találja azokat az összeállításokat, amelyek az összehasonlítások tárolójában találhatók. Mindegyik sorban megtalálja a legfontosabb információkat.

Összehasonlítási feladat megnyitása

Költségvetés tároló

Az összeállítás neve	Az összeállítás könyvtára	Létrehozva
nevtelen.lst	c:\documents and settings\lajos\dokumentumok\hasonlit\nevtelen	2009-03-19 09:20:09
első.lst	c:\documents and settings\lajos\dokumentumok\hasonlit\első	2009-05-14 12:04:55
második.lst	c:\documents and settings\lajos\dokumentumok\hasonlit\második	2009-03-27 16:12:17

A tárolóba felvesz A tárolóból eltávolít

Kiválasztott összehasonlítás

A költségvetés neve:

A költségvetés könyvtára:

Létrehozás dátuma:

Megjegyzés:

A lista alapértelmezésben az összeállítások utolsó módosításának időpontja szerint van rendezve. Ez azt jelenti, hogy az ablak első sorában a legutoljára használt összeállítás található. A lista

rendezettségét módosíthatja. Kattintson a listában annak az elemnek a “Fejlécén” amelyikre vonatkozóan rendezni akarja a listát.

A kiválasztás során, amikor a lista egy elemére (mégpedig a “Az összeállítás neve” mezőben) kattint, akkor egy információs adatsort talál a lista alatt, ami az adott összeállítás állapotáról ad felvilágosítást.

1.2.2.2. Az összeállítások tárolója

A megnyitásra kiválasztáskor egy listát lát, amelyben az összeállítások találhatóak. Ezt a listát a program a háttérben szerkesztett “összeállítás tárolóból” tölti fel. Ha egy összeállítás az ablak megnyitásakor nem található az összehasonlítás tárolóban meghatározott útvonalon, akkor azt automatikusan eltávolítja. Ebbe a tárolóba automatikusan bekerül minden újonnan elkészített összeállítás. Az összeállítás tároló tartalma karbantartható, a következők szerint:

1.2.2.2.1 Az összehasonlítás tárolóhoz létező összeállítás hozzáadása

Amikor a programnak ez az ablaka nyitva van, akkor a lista alatt található egy „**A tárolóba felvesz**” feliratú gomb. Erre kattintva lehetősége van arra, hogy egy további összeállítást hozzáadjon a tárolóhoz. Ennek lépései:

a./ A megjelenő dialógus kiválasztó ablakban válassza ki a hozzáadni kívánt összeállítás adatait tartalmazó “összehasonlítás” fájlt. Ennek a kiterjesztése “lst”.

b./ Kattintson a „**Megnyitás**” gombra és a hozzáadás megtörténik. Az összeállítás mindaddig megjelenik a listában, amíg az megtalálható a kiválasztott útvonalon, illetve el nem távolítja azt a tárból.

1.2.2.2.2 Az összehasonlítás tárolóból elem törlése

A tároló idővel sok olyan elemet tartalmazhat, amelyekre már a továbbiakban nincs szükség. Az adataikat megőrzik, de érdemi munkavégzésre már nagy valószínűséggel nem kerül sor velük kapcsolatban. Ezeket az elemeket indokolt eltávolítani a tárolóból, mert csak az áttekintést zavarják. Ennek lépései a következők:

a./ A listában található elem nevére kattintson az egérrel. Megjelennek az összeállítás tulajdonságai az információs mezőkben.

b./ Miután meggyőződött róla, hogy a kívánt összeállítást választotta ki, akkor a lista alatt található „**A tárolóból eltávolít**” gombra kattintással befejezheti a műveletet. Még egyszer elmondjuk, hogy az összeállítás adatai sértetlenül megmaradnak a művelet végrehajtása után

1.2.3 Az összeállítás mentése

Az újonnan létrehozott, illetve összetevőiben módosított összeállítást a **Fájl - Mentés** menüpont választásával, vagy az eszközsoron az itt látható ikonra való kattintással tudja elmenteni.

A mentés során kizárólag az összetevők neve és a megjegyzés tartalma kerül az összeállítás fájlba mentésre. Az esetleges feldolgozások eredményének a mentésére nincs szükség, mivel azok az összeállítás könyvtárában kerülnek fizikailag is tárolásra.

1.2.4 Összeállítás törlése

Amennyiben a továbbiakban már nincs szükség az összeállításra és annak dokumentumaira sem, akkor a **Fájl - Törlés** menüponttal meghívhatja a törléshez a kiválasztó ablakot.

A törlés lépései a következők:

a./ Kattintson a listában a törölni kívánt összeállítás nevére.

b./ A kiválasztás után pedig a „**Töröl**” gombra, és amennyiben nincs kizáró tényező a törlés két megerősítés után megtörténik.

Az összeállítás adatait az összehasonlítás programon kívül is törölheti. Ehhez rendelkezésre áll a Windows intéző nevű alkalmazása, vagy bármilyen fájlkezelő segédprogram. A törlés során az összeállítás adatait egyszerűen törölje – „dobja a kukába”. A következő kiválasztáskor az összeállítás nem jelenik meg a kiválasztó ablakban

1.2.5 Összeállítás elemeinek karbantartása

Az elkészített és megnyitott összeállításokhoz a feldolgozás előtt hozzá kell rendelni egy költségvetést, majd az összehasonlításban résztvevő többi költségvetést az ajánlatokat.

Az összeállításhoz a költségvetés hozzárendeléséhez a *Szerkesztés - Alapkölségvetés kiválasztása* menüpontot, vagy a „Költségvetések” fülön az „Alapkölségvetés” panelen a „**Kiválaszt**” gombot kell választani.

Amennyiben más alapköltségvetést, akar választani, akkor egyszerűen hajtja végre újra ezt a műveletet, mivel csak egyetlen alapköltségvetés létezhet az összeállításban.

Az összeállításhoz ajánlat (költségvetés) hozzárendelés a *Szerkesztés - Ajánlat hozzáadás* menüpont vagy a „Költségvetések” fülön az „Az ajánlatok” panelen található „**Hozzáad**” gomb választásával lehetséges. Ezt addig kell ismételni, míg az összes ajánlatot ki nem választotta, amit az összehasonlítás során használni kíván.

Előfordulhat, hogy az összeállításban olyan ajánlat is szerepel, amelyekre már nincs szükség. Ilyenkor az „Ajánlatok” panelen található listában válassza ki az eltávolítani kívánt elemet (kattintson rá a nevét és útvonalát tartalmazó sorra), majd a *Szerkesztés - Ajánlat* eltávolít menüpontra, vagy a „Költségvetések” fülön az „Az ajánlatok” panelen található „**Eltávolít**” gombra.

Az összeállításhoz kapcsolt megjegyzés szövegét (maximum 255 karakter hosszban) a „Megjegyzés” fülön található mezőben tudja kidolgozni, illetve módosítani.

Az összeállított, illetve módosított adattartalmat mentse el.

1.3 Az összehasonlítások végrehajtása

Az összehasonlítási tevékenység végzése, mindegyik esetben a következő lépésekből áll:

1.3.1 Az összeállítás ellenőrzése

Mielőtt az összehasonlítás bármelyik lépését végrehajtaná lehetősége van arra, hogy a programmal egy ellenőrzést hajtson végre a projektben található költségvetések és ajánlatok összehasonlíthatóságára vonatkozóan. Ezt az ablakban található *Ellenőrzés* menüpont választásával hajthatja végre.

Az összehasonlítás projekt elemei (a költségvetés és az ajánlatok) hasonló felépítésűek kell legyenek, hogy az összehasonlítások végrehajthatók legyenek.

Ilyenek például:

- A költségvetések aktuális nyomtatási pénzneme azonos kell legyen, vagy
- A költségvetések azonos fejezetszámozásúak kell legyenek, vagy
- Mindegyik azonos legyen az egyoszlopos árazásra vonatkozóan,
- Főösszesítő összehasonlításakor a záradéknak mindegyik költségvetésben azonosnak kell lennie.

A ellenőrzést az összehasonlítások végrehajtására szolgáló ablakban az **Ellenőrzés** menüpontban tudja végrehajtani. Az ellenőrzés végrehajtása során létrejön egy „Ellenőrzés.h02” nevű dokumentum, amit a szokásos módon tud képernyőn vagy nyomtatásban megjeleníteni.

1.3.2 Az összehasonlítás táblázatainak formázása

1.3.2.1 Melyik nyomtatóhoz legyen igazítva a paraméterek feldolgozása

Amennyiben a számítógépre egynél több nyomtató van telepítve, akkor ki kell választani azt, amelyiknek az adatait a program felhasználja a táblázat megformázásához.

Lehet, hogy nem akarja a dokumentumot kinyomtatni, de a program a képernyőre való megjelenítéshez is a nyomtató paramétereit használja fel, ezért fontos a nyomtató kiválasztása.

A Windowsban alapértelmezett nyomtató kerül először kiválasztásra. A következőkben pedig a program mindig a legutoljára kiválasztott nyomtatót fogja a program számára alapértelmezettnek tekinteni.

A kiválasztáshoz a „Nyomtató” fülön válassza ki a listából azt a nyomtatót, amellyel majd a nyomtatásokat fogja végezni. A nyomtató tulajdonságait a „Tulajdonságok” gombra kattintva tudja megtekinteni, illetve módosítani.

1.3.2.2 A táblázat lap paramétere

Az projekt dokumentumainak a formázása a következő elemek beállítását igényli:

1./**Papírméret.** Az adott nyomtató által kezelt papírok méretét a „Papír méret” panelen található listából tudja kiválasztani. A kiválasztás a papír neve alapján történik. A kiválasztáskor megjelennek a papír pontos méretei mm-be

átszámítva.

2./**Margók.** A „Bal - Jobb, Alsó és Felső” margók értékeit mm-ben kell megadnia. Természetesen ezeket az értékeket szabadon tudja állítani a lap méretein belül. Nagy margók megadása a nyomtatás lehetetlenségét eredményezheti, ezért a program elvárja, hogy a hasznos terület mind vízszintes, mind függőleges irányban legalább 100 mm legyen.

3./**Tájolás.** Egyes dokumentumok álló, mások fekvő formátumban felelnek meg jobban a megjelenítési igényeknek. Ezt a „Tájolás” panelen tudja kiválasztani.

4./**Rácsvonalak használata.** A program a lapon az egyes mezőket fizikailag egy nem látható „ráciban” helyezi el, ahol az egy oldalra eső értékek azonosak lesznek. Ha azt akarja, hogy az egyes mezők értékei jobban elváljanak, akkor ezt a beállítást kapcsolja be a „Rácsvonalak használata” nevű kapcsoló segítségével.

5./**Egységnyi szélesség.** A program a táblázatok oszlopai között (ha a tartalom megengedi) egy relatív szélesség aránnyal dolgozik, amit felhasznál a (tartalom mellett) az oldalra kerülő oszlopok szélességének a meghatározásához. Ez az érték határozza meg azt az értéket, amiből a program majd kiszámítja a lehetséges értékeket. Használatához az „Egységnyi szélesség” mezőben kell mm-ben megadni a kívánt értéket.

1.3.2.3 A megjelenítés betűkészletének beállítása

A „Betűkészlet” fülön található a beállításhoz felhasználható betűtípusok az ugyanilyen nevű listában. Válassza ki a típust és határozza meg az alatta található „Méret” mezőben az értéket.

A méret általában ezeknél a táblázatoknál eléggé korlátozott, hisz a nagyobb betűk gyakorlatilag lehetetlenné teszik a táblázat mezőiben a szükséges elemek elhelyezését. Javasoljuk a kis méretben is jól olvasható betűtípusok használatát, maximum 12 pontos méretben. Egyébként a javasolt méret 10 pont. Jó eredményt értünk el a Tahoma betűtípus 9 pontos értékével is.

1.3.2.4 A táblázatba kerülő elemek beállítása

A főösszesítő, a fejezet és munkanem összesítő táblázatainak készítésénél meghatározható, hogy az azonos és az eltérő mezők esetében mi jelenjen meg a táblázat mezőjében. Ezt a következő tartalmú ablakban, a „Kijelzés paraméterek” nevű fülön teheti meg, a következők szerint:

1.3.2.4.1 Azonos mezők esetén megjelenítendő elemek beállítása.

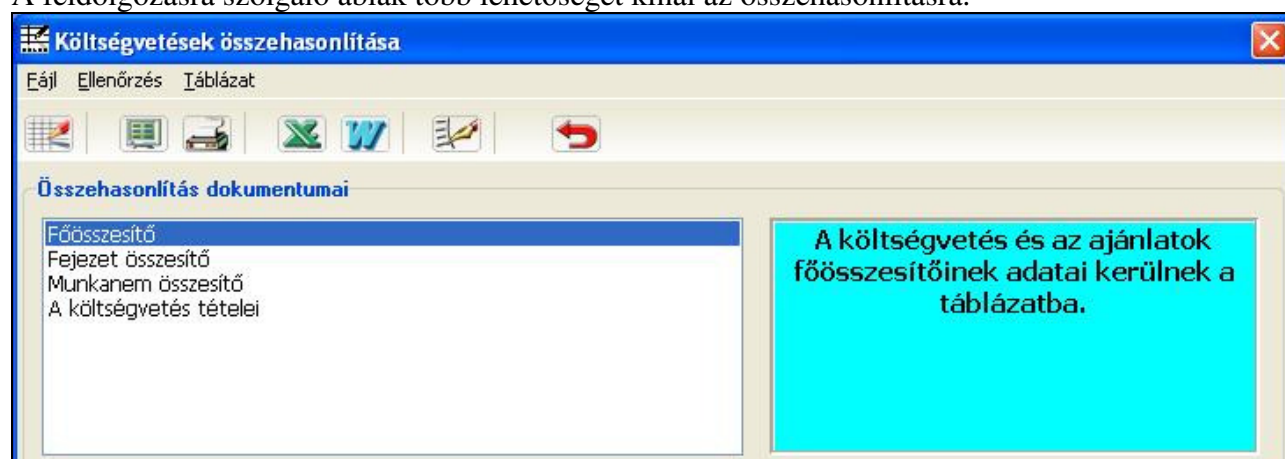
- a./ „=” jel kerül az ajánlat oszlopába. Az egyezést az egyenlőségjel jelzi.
- b./ **Az adat az ajánlat oszlopában is megjelenik.** Abban az esetben ha az azonos adatok esetében az ajánlat oszlopában is meg kívánja jelentetni az adott elem adatát is, akkor ennek az opciónak a választásával erre is lehetőség van.

1.3.2.4.2 Eltérő mezők esetén megjelenítendő elemek beállítása.

- a./ **A különbség kerül kijelzésre.** A költségvetéshez képest az eltérés kerül kijelzésre. Negatív előjellel kerül az érték kijelzésre, ha az ajánlatban található érték a kisebb.
- b./ **A mező adata kerül kijelzésre.** Ilyenkor az adott elem értéke kerül a táblázatba.

1.3.3 Az összehasonlítandó elem kiválasztása

A feldolgozásra szolgáló ablak több lehetőséget kínál az összehasonlításra.

Ebből kell kiválasztani a kívánt elemet.

1.3.4 A táblázat generálása

Az összehasonlítások végrehajtása gyakorlatilag táblázatok generálásából áll. A generáláshoz az itt látható ikont, vagy a **Táblázat - Elkészítése** menüpontot válassza.

A táblázat generálása előtt kell beállítani az adott típusú táblázathoz a nyomtatási paramétereket. Ezt a **Táblázat - Beállítások panel bekapcsolása** menüpont választása után teheti meg, ha a beállítások panel ki van kapcsolva. A táblázat formázás részletes paramétereit a dokumentáció „1.3.2 Az összehasonlítás táblázatainak formázása” fejezetében találja.

1.3.5 A táblázat megtekintése - kinyomtatása

Miután elkészült az adott típusú táblázat a **Táblázat - Megtekintése** illetve a **Táblázat - Nyomtatása** menüponttal, a lehetőség megnyílik a táblázat megtekintésére és nyomtatására. Ugyancsak erre szolgálnak az itt látható ikonok is.

1.3.6 Az összehasonlítás alapja a költségvetés

Amikor a program az ajánlatokat összehasonlítja, akkor a viszonyítás alapja mindenkor az ajánlat alapját képező költségvetés. A táblázatokban mindig ennek az adata kerül az első oszlopba, ennek a szerkezetét követi a feldolgozás és az ajánlatok többlet tételei ezen a szerkezeten „kívül” jelennek meg.

A jó költségvetés nagymértékben meghatározza az általa leírt tevékenység sikeres megvalósítását, hisz segít nemcsak a beruházónak, de a kivitelezőt is megfelelően orientálja.

A költségvetésben alkalmazott árak (a tervezői költségvetések általában árazatlanok) korrekt használatával már a költségvetés készítés szakaszában jól megbecsülhető az adott feladat megvalósítása. A költségvetés tételek árának meghatározásához rendkívül sok segítséget nyújt maga a „TERC VIP” rendszer, ami egyrészt lehetővé teszi a költségvetésben alkalmazott anyagok, erőforrások aktuális árának alkalmazását, másrészt adattárával egy jó iránymutatást is ad pillanatnyi piaci árak állapotáról.

1.3.7 Az összehasonlítás elemei

Az ajánlatok esetében legfeljebb ötféle szempont szerint lehet az összehasonlítást elvégezni. Ezek közül a költségvetés tételes összehasonlítása teljes mértékben paraméterezhető, aminek segítségével a tételes költségvetésről a kívánt információ megkapható.

1.3.7.1 Az ajánlatok főösszesítőinek összehasonlítása

Ennél az összehasonlításnál a főösszesítőn megjelenő nettó összeg és az alkalmazott pótlékok értéke hasonlítható össze.

Ennek az összehasonlítási formának ott vehetik hasznát, amikor a nettó összegben túl a felhasználó különböző módosító elemeket használhat az ajánlati ár végleges összegének kialakításához. Azokban az esetekben, amikor az ajánlati ár a nettó összegből és a felszámított Áfa értékéből kerül megállapításra, akkor ennek az összehasonlítási formának csekély többlet információ tartalma van.

"C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\alapköltségvetés.slo8"
Költségvetés és ajánlatainak összehasonlítása
Főösszesítők összehasonlítása

Megnevezés	Költségvetés anyag (közös)	Költségvetés díj	1. ajánlat anyag (közös)	1. ajánlat díj	2. ajánlat anyag (közös)	2. ajánlat díj
1. Építmény közvetlen költsége	1 186 012	145 244	1 186 012	150 293	1 549 470	339 923
1.1 Közvetlen önköltség összesen	1 186 012	145 244	1 186 012	150 293	1 549 470	339 923
2.1 ÁFA vetítési alap	1 331 256		1 336 305		1 889 393	
2.2 Áfa	266 251		267 261		377 879	
3. A munka ára	1 597 507		1 603 566		2 267 272	

1. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\DunaHáz.slo8
2. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\TiszaHáz.slo8

1.3.7.2 A fejezet összesítőik összehasonlítása

Abban az esetben, ha a tevékenység feladatait fejezetes költségvetésben foglalták össze, akkor lehetőség van arra, hogy az ajánlatok összegét fejezetenkénti összehasonlítással is vizsgáljuk.

Ez az összehasonlítás az ajánlat nettó összegének tartalmát logikailag tagoltan mutatja be, ami adott esetben további információkat szolgáltat.

"C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\alapköltségvetés.slo8"
Költségvetés és ajánlatainak összehasonlítása
Fejezet összesítők összehasonlítása

Megnevezés	Költségvetés anyag	Költségvetés díj	1. ajánlat anyag	1. ajánlat díj	2. ajánlat anyag	2. ajánlat díj
Üzemi konyha	890 548	21 084	=	753	=	1 506
Kerítés	0	0	=	=	363 458	184 704
Térburkolat	295 464	124 160	=	4 296	=	8 469
Fejezetek összesen	1 186 012	145 244	=	5 049	363 458	194 679

1. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\DunaHáz.slo8
2. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\TiszaHáz.slo8
Az ajánlatok oszlopban az azonos mezőknél "=" jelzés" az eltérő mezőknél "a különbség" került a táblázatba.

1.3.7.3 A munkanem összesítők összehasonlítása

Az ajánlatok összevetésénél a munkanem összesítő (most az előbbi tevékenység ajánlatát látjuk egy másik csoportosítási mód szerint) a munkák jelleg szerinti összegzését mutatja meg.

"C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\alapköltségvetés.slo8"
Költségvetés és ajánlatainak összehasonlítása
Munkanem összesítők összehasonlítása

Megnevezés	Költségvetés és anyag	Költségvetés díj	1. ajánlat anyag	1. ajánlat díj	2. ajánlat anyag	2. ajánlat díj
33 Falazás és egyéb kőműves munkák	0	0	=	=	363 458	184 704
50 Beltéri beépített berendezési tárgyak elhelyezése	890 548	21 084	=	753	=	1 506
62 Kőburkolat készítése	295 464	124 160	=	4 296	=	8 469
Munkanemek összesen	1 186 012	145 244	=	5 049	363 458	194 679

1. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\DunaHáz.slo8
2. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\TiszaHáz.slo8
Az ajánlatok oszlopban az azonos mezőknél "=" jelzés" az eltérő mezőknél "a különbség" került a táblázatba.

1.3.7.4 A tételes költségvetések összehasonlítása

A tételes költségvetés összehasonlítása során a táblázat generálása előtt meg kell határozni azt, hogy milyen adatokat tartalmazó összehasonlítás készüljön. Ezek kombinációjából olyan sok forma jöhetne létre, hogy mindegyiket nem soroljuk fel, hanem a paraméterezés használatának módját mutatjuk be a következők szerint:

1.3.7.4.1 A feldolgozás intervalluma.

Választhatja a „Teljes költségvetést”, vagy annak „Kiválasztott fejezetét illetve munkanemét”. A választás függvényében az összehasonlítás csak azokra a tételekre fog kiterjedni, amelyek a kiválasztott intervallumba tartoznak.

Az összehasonlítás intervalluma

Teljes költségvetés

Kiválasztott fejezet, munkanem:

- 01 Üzemi konyha
 - 50 Beltéri beépített berendezési tárgyak elhelyezése
- 08 Kerítés
 - 33 Falazás és egyéb kőműves munkák
- 11 Térburkolat
 - 62 Kőburkolat készítése

1.3.7.4.2 Az összehasonlítandó elemek.

Az összehasonlítás a tétel minden elemére kiterjedhet. Tétel szövegére, mennyiségére, egységáraitra, és a tételhez készített megjegyzésekre egyaránt. Az itt látható képen az ajánlatok tételeinek mennyisége kerül - a kiválasztott intervallumba eső tételek esetében - összehasonlításra.

Összehasonlítandó elemek

☐ Tételkiírás	☒ Mennyiség
☐ Anyag egységár	☐ Díj egységre
☐ Anyag összesen	☐ Díj összesen
☐ Ajánlat többlet megjegyzései	☐ Műszaki jellemzők

Mit indokolt összehasonlítani? Ez a kérdés mindenkor felmerül. A válasz, mindent. Az ajánlatok - szinte bizonyosan - sok ponton el fognak térni mind a költségvetésben megfogalmazottaktól, mind egymástól. Ezek az eltérések hordozzák lényegében az információkat, hisz az azonos adatok a költségvetésből már ismertek voltak, új információt - azon túl, hogy az ajánlattevő azt elfogadta - nem hordoznak.

Az előbbi kérdésre adott válasz viszont új problémákat vet fel. Ha mindent össze akarunk hasonlítani, akkor valamilyen módon biztosítani kell a lehetőségét annak, hogy csak azt lássuk, amire szükségünk van.

Ennek egyik megoldása az, hogy az összehasonlítást minden elemre külön-külön végrehajtjuk, a másik megoldás pedig az összehasonlítás eredményének a megjelenítésében az a lehetőség, hogy a lehető legkevesebb felesleges adatot jelenítsük meg.

1.3.7.4.3 Az összehasonlítás eredményének megjelenítése.

Az összehasonlítás során nagyon sok adat keletkezik. Mindegyik megjelenítése jelentősen rontja az áttekinthetőséget. A program lehetőséget kínál arra, hogy ez az áttekinthetőség javítható legyen, de ha szükséges a teljes adatsor megjeleníthető legyen. Egy itt látható ablaknak megfelelő paraméter sorából kell kiválasztani azt, ahogyan a feldolgozás eredményét meg akarja jeleníteni. Ennek beállítási lehetőségei a következők:

Feldolgozás eredményének kijelzése

Azonos tételek

Nem kerülnek a listába Tételszám és az 'azonos' szöveg kerül a listába

A paraméterek szerint kerülnek kijelzésre

Azonos mezők esetén

'=' jelzés kerül az ajánlat oszlopába

Az adat az ajánlat oszlopban is megjelenik

Eltérő mezők esetén

A különbség kerül kijelzésre

A mező adata kerül kijelzésre

1.3.7.4.3.1 Azonos tételek esetén megjelenítendő elemek beállítása.

- 1./ **Nem kerülnek a listába.** A tételek egyáltalán nem kerülnek be a listába. Ezzel a megoldással a legjobban áttekinthető a táblázat, hisz csak az eltérő tételek találhatók meg benne.
- 2./ **A tételszám és az „azonos” szöveg kerül a listába.** Az előbbi megoldással szemben az az előnye, hogy minden tétel szerepel a listában, de különbségek kimunkálására szolgáló mezők üresen maradnak, segítve az áttekinthetőséget.

3./ Paraméterek szerint kerülnek kijelzésre.

a./ „=” jel kerül az ajánlat oszlopába. Az egyezést az egyenlőségjel jelzi.

b./ **Az adat az ajánlat oszlopában is megjelenik.** Abban az esetben ha az azonos tételek esetében az ajánlat oszlopában is meg kívánja jelentetni az adott elem adatát is, akkor ennek az opciónak a választásával erre is lehetőség van.

1.3.7.4.3.2 Eltérő tételek esetén megjelenítendő elemek beállítása.

1./ **A különbség kerül kijelzésre.** A költségvetéshez képest az eltérés kerül kijelzésre. Negatív előjellel kerül az érték kijelzésre, ha az ajánlatban található érték a kisebb.

2./ **A mező adata kerül kijelzésre.** Ilyenkor az adott elem értéke kerül a táblázatba.

Az alábbiakban bemutatunk néhány jellemző feldolgozási eredményt, ami mellett megadjuk a feldolgozásnál használt paramétereket.

a./ Teljes költségvetésre készült a feldolgozás, ahol csak a mennyiség eltéréseit vizsgáltuk, és az azonos tételeket nem akartuk a listában szerepeltetni.

"C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\alapköltségvetés.slo8" Költségvetés és ajánlatainak összehasonlítása Tételek összehasonlítása			
Tételszám	Menny.	1. Menny.	2. Menny.
2. ajánlat többlet tételei.			
08 Kerítés			
33 Falazás és egyéb kőműves munkák			
33-001-1.1.1.1.1.1-1110002			14.8

1. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\DunaHáz.slo8
 2. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\TiszaHáz.slo8
 Az egyforma tételek kimaradnak.
 Az ajánlatok oszlopban az azonos mezőknél "=" jelzés" az eltérő mezőknél "az adat" került a táblázatba.

b./ A költségvetésnek tételek anyag és díj összegét hasonlítottuk össze. Az azonos tételeket kizártuk a listából.

"C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\alapköltségvetés.slo8"						
Költségvetés és ajánlatainak összehasonlítása						
Tételek összehasonlítása						
Tételszám	Anyag összesen	Díj összesen	1. Anyag összesen	1. Díj összesen	2. Anyag összesen	2. Díj összesen
01 Üzemi konyha						
50 Beltéri beépített berendezési tárgyak elhelyezése						
50-002-1.1.1.1.1-0010004	890548	21084	=	753	=	1506
11 Térburkolat						
62 Kőburkolat készítése						
62-002-2.1-0990135	92927	41301	=	1306	=	2550
62-003-4.1.1-0610101	202537	82859	=	2990	=	5919
2. ajánlat többlet tételei.						
08 Kerítés						
33 Falazás és egyéb kőműves munkák						
33-001-1.1.1.1.1-1110002					363458	184704
1. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\DunaHáz.slo8						
2. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\TiszaHáz.slo8						
Az egyforma tételek kimaradnak.						
Az ajánlatok oszlopban az azonos mezőknél "=" jelzés" az eltérő mezőknél "a különbség" került a táblázatba.						

c./ A teljes költségvetésre vonatkozóan megvizsgáltuk az ajánlat és költségvetés tétel szövege közötti különbségeket. Az azonos tételeket kizártuk a listából.

"C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\alapköltségvetés.slo8"			
Költségvetés és ajánlatainak összehasonlítása			
Tételek összehasonlítása			
Tételszám	Költségvetés tételkírás	1. ajánlat tételkírás	2. ajánlat tételkírás
11 Térburkolat			
62 Kőburkolat készítése			
62-003-4.1.1-0610101	Betonlap burkolat készítése, medrek kialakítása, 40x20x10 cm-es lapokból SW Umweltechnikuk beton járdalap, 40/20/10 cm	=	Költségvetésben...10 cm-es lapokból SW Umweltechnikuk beton járdalap, 40/20/10 cm---- A ajánlatban:...6 cm-es lapokból SW Umweltechnikuk beton járdalap, 40/20/6 cm
2. ajánlat többlet tételei.			
08 Kerítés			
33 Falazás és egyéb kőműves munkák			
33-001-1.1.1.1.1-1110002			Teherhordó és kitöltő falazat készítése, égetett agyag-kerámia termékekből, normál elemekből, 240-250 mm falvastagságban, 250x120x65 mm-es méretű kisméretű tömör téglából vagy kevésnyukú téglából, falazó, cementes mészhabarcosba falazva Kisméretű tömör téglá 250x120x65 mm I.o HF-mc, falazó, cementes mészhabarc
1. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\DunaHáz.slo8			
2. ajánlat: C:\terc\tercvip\2009_1\onszla\TiszaHáz.slo8			
Az egyforma tételek kimaradnak.			
Az ajánlatok oszlopban az azonos mezőknél "=" jelzés" az eltérő mezőknél "a különbség" került a táblázatba.			

A táblázatban (a bekeretezett részen) látható, hogy a 2 ajánlatban megváltoztatták az eredeti költségvetés szövegét, ami itt minőségi változást is jelent, miközben a tételszámot változatlanul hagyták.

Az itt látható összehasonlítások csak illusztrálták a lehetőségeket. A konkrét helyzetekben az igényeihez igazítva megtalálja a szükséges lehetőségeket.

1.4 Az elkészült dokumentumok exportálása

Az elkészített táblázatok (dokumentumok) azon túl, hogy képernyőn és nyomtatásban megjeleníthetők a program több pontján exportálhatók. Az exportálás történhet az összehasonlítás ablakában, a program főablakában a dokumentumok kezelésére szolgáló fülön illetve a nyomtatási képen.

1.4.1 Exportálás a program főablakában

Az elkészített dokumentumokat a program egyrészt az MS Word DOC kiterjesztésű állományként tudja exportálni. Az exportálást ebben a formátumban az **Összehasonlítás - Kiválasztott dokumentum exportálása MS Word formátumban** menüpont, vagy az itt látható gomb választásával tudja elvégezni.

Az elkészített dokumentumokat a program másrészt az MS Office Excel XLS kiterjesztésű állományként tudja exportálni. Ez a dokumentum az előbbivel szemben a további feldolgozásokat teszi lehetővé nem próbálja a nyomtatott változatot formailag is követni. Az exportálást ebben a formátumban az **Összehasonlítás - A kiválasztott dokumentum exportálása Excel formátumban** menüpont, vagy az itt látható gomb választásával tudja elvégezni.

1.4.2 Exportálás az összehasonlítás készítés ablakban

Az MS Word formátumban a **Táblázat - Ms Word (doc) export** menüpont választásával tudja elvégezni az exportálást.

Az elkészített dokumentumokat a program másrészt az MS Office Excel XLS kiterjesztésű állományként tudja exportálni. Az exportálást ebbe a formátumba a **Táblázat - MS E&xcel export** menüpont választásával tudja elvégezni.

1.4.3 Exportálás a nyomtatási kép nézetben

A DOC formátumba való exportálást a **“Word export”** gomb választásával tudja elvégezni.

Az Excel formátumba való exportálást a **“Excel export”** gomb választásával tudja elvégezni.

1.5 Az elkészült dokumentumok karbantartása

Az összehasonlítás végrehajtása során dokumentumok jönnek létre az összeállítás nevével megegyező mappában. Az aktuális összeállítás megnyitása után a „Feldolgozás eredménye” fülön nevű listában jelennek meg ezek a dokumentumok. Ebben a listában megjelennek a „H02” kiterjesztésű állományok, amelyek megjelenítésére az összehasonlítást végző program képes. Megjelenhetnek a listában a „DOC” kiterjesztésű MS Word formátumú valamint az „XLS” kiterjesztésű MS Excel formátumú állományok. Ezeket az állományokat a programcsomagon kívül is fel tudja használni.

Nem jelennek meg a listában a „H01” kiterjesztésű állományok melyek az összeállítás könyvtárában viszont jelen vannak. Ennek az az oka, hogy azt a feldolgozó program segédállományként kezeli és szüksége van az exportálás végrehajtásához, ezért kérjük ne törölje azokat le.

A dokumentumokkal kapcsolatban a következő műveleteket hajthatja végre:

1.5.1 Megjelenítés

A megjelenítés lehetséges a képernyőn, illetve nyomtatásban. A megjeleníteni kívánt dokumentumot válassza ki a listában, amihez egyszerűen kattintson a nevére.

Képernyőn való megjelenítéshez válassza az **Összehasonlítás - Kiválasztott dokumentum képernyőre** menüpontot, vagy a „Feldolgozás eredménye” fülön az eszköztár itt látható gombját.

Nyomtatásban való megjelenítéshez válassza az **Összehasonlítás - Kiválasztott dokumentum nyomtatása** menüpontot, vagy a "Feldolgozás eredménye" fülön az eszköztár itt látható gombját.

Amennyiben nem „H02” kiterjesztésű dokumentumot választott a megjelenítéshez, akkor azt a program megpróbálja megnyitni a dokumentumhoz rendelt programmal. (Pl. MS Excel, MS Word.)

1.5.2 Dokumentum törlése

Azokat a dokumentumokat, amelyekre a továbbiakban már nincs szüksége a listából és a számítógépről is el tudja távolítani.

A kiválasztás után az **Összehasonlítás - Kiválasztott dokumentum törlése** menüpont, vagy az itt látható gomb választása után a törlést a program elvégzi. A dokumentum törlése után a visszavonásra nincs lehetőség.

ajánlatok	1	dokumentumainak karbantartása.....	14
alapköltségvetés	1	dokumentumok megjelenítése.....	15
dokumentumok	1	elem kiválasztása.....	8
dokumentumok exportálása.....	14	fejezet összesítő.....	9
költségvetések		főösszesítő.....	9
összehasonlítása	1	munkanem összesítő	10
megjegyzések	1	táblázat generálás	8
összeállítások.....	2	tételes költségvetés.....	10
elemeinek karbantartása	5	összehasonlítás elemei	1
ellenőrzése	5	táblázat generálás	
mentése.....	4	betűtípus	7
összeállítás megnyitása	3	egységnyi szélesség.....	6
tároló kezelése	4	lap paraméterei	6
tárolója.....	4	margók	6
törlése	4	nyomtató.....	6
új összeállítás létrehozása.....	2	rácsvonalak használata.....	6
összehasonlítás		táblázatok	1
az összehasonlítás alapja	8		